

Svar på skriftligt spörsmål SSS 263/2015 rd

Svar på skriftligt spörsmål om barnäktenskap bland asylsökande

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 263/2015 rd undertecknat av riksdagsledamot Satu Taavitsainen /sd:

Tänker regeringen bereda en lag som gör det möjligt att i Finland ogiltigförklara alla barnäktenskap som asylsökande ingått i sina avreseländer och att inte låta dem vinna laga kraft innan personerna fyller 18 år eller att äktenskapen kan ingås på nytt först då,

tänker regeringen se till att rätten till familjeåterförening endast gäller äktenskap där bägge parter har fyllt 18 år,

hur tänker regeringen skydda under 18 år gamla flickor som kommer till Finland som barnhustrur till vuxna män,

hur tänker regeringen förebygga tvångsäktenskap som ingås i flyktingläger och

tänker regeringen ändra Finlands äktenskapslag så att en minderårig inte kan ingå äktenskap ens med dispens?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Om erkännandet av äktenskap som behörigt ingåtts i utlandet föreskrivs i 115 § i äktenskapslagen (234/1929). Lagen utgår från att ett utländskt äktenskap ska erkännas, dvs. att parterna i äktenskapet ska betraktas som makar även i Finland. Ett äktenskap behöver dock inte erkännas om dess giltighet leder till ett resultat som strider mot grunderna i Finlands rättsordning. Prövningen görs från fall till fall.

Frågan om ett utländskt äktenskaps giltighet i Finland blir i allmänhet aktuell när äktenskap införs i Finlands befolkningsdatasystem. Enligt preliminära uppgifter från magistraterna, som fungerar som registrerande myndigheter, har Finland i allmänhet inte erkänt äktenskap som ingåtts av uppenbart minderåriga barn. Justitieministeriet kommer inom ramen för de tillgängliga resurserna att utreda ärendet ytterligare för att bättre kunna bedöma hurdan fenomenet handlar om och hurdana åtgärder som eventuellt behövs.

Migrationsverket behandlar årligen några ansökningar om familjeåterföreningar där uppehållstillstånd ansöks för en minderårig make. Tillståndsprövningen görs från fall till fall med iakttagande av ovan beskrivna principer för erkännande av utländska äktenskap. Uppehållstillstånd kan alltså nekas även om minderåriga får ingå äktenskap i hemlandet, om äktenskapet anses

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 263/2015 rd

strida mot grunderna i Finlands rättsordning. Vid beslutsfattandet fästs alltid särskild uppmärksamhet vid barnets bästa enligt 6 § i utlänningslagen (301/2004). När det gäller till exempel barnäktenskap som ingåtts i flyktingläger kan man i allmänhet ingripa i ärendet när en koppling mellan personen och Finland uppstår antingen genom erkännandet av äktenskapet eller via familjeåterförening. I denna prövning har barnets bästa och barnskyddsperspektivet en nyckelställning.

Om minderårigas rätt att ingå äktenskap i Finland föreskrivs i 4 § 2 mom. i äktenskapslagen. Enligt bestämmelsen kan justitieministeriet av särskilda skäl ge minderåriga tillstånd att ingå äktenskap. Undantagsbestämmelsen har ansetts vara relevant för att i enskilda fall förhindra oskäliga situationer.

Antalet ansökningar om äktenskap med minderåriga har minskat avsevärt. Under de senaste åren har justitieministeriet fått ett tjugotal ansökningar per år i genomsnitt. Alla ansökningar leder inte till beslut, eftersom en del sökande låter bli att lämna in begärda tilläggsutredningar, vilket innebär att ärendet avskrivs. Undantagsbestämmelsen har tillämpats begränsat och under de senaste åren har största delen av dem som beviljats tillstånd varit nästan myndiga, dvs. 17 år gamla.

Justitieministeriet har inte kännedom om några missförhållanden i tillämpningen av bestämmelsen. Vid justitieministeriet kommer man dock att granska både möjligheterna att utveckla utredningen av minderåriga sökandes situation och frågan om det är motiverat att begränsa möjligheten till undantag genom att stifta en absolut nedre åldersgräns för ingående av äktenskap.

Helsingfors 11.11.2015

Justitie- och arbetsminister Jari Lindström